

„Edinost“
naja enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.
Naročna znača:
za celo leto 24 kron
za pol leta 12 -
za četrt leta 6 -
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na na-
ročne brez prilagene naročnine se uprava
se izira.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
samezne številke po 6 stotink (3 novč.);
i v Trstu pa po 8 stotink (4 novč.).
Telefon št. 870.

Edinost!

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

te računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbe

Vsi dopisi naj se posiljajo uredništvu
Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
joma upravlilštvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahaja v
ulici Carinthia št. 12. Upravlilštvo, in
sprejemanje inserator v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Z a p l e n j e n o.

PODLISTEK.

Mirca.

Zofka Kveder.

Jako mlada, z osemnajstimi leti, se je bila omožila s svojim soprogom, starikavim resnim gospodom. Ni ga ljubila ni tedaj in tudi pozneje ni se posrečilo njenemu možu, da bi si pridobil njene simpatije. Prestar jej je bil in preresen, a ona je ljubila strastne vročekrvene nature. Že v prvem letu je prišla Mirca na svet in ona je za nekaj časa zgubila svojo lahkomisljenost in labkoživost.

Moj Bog, tako-le otroče je res neka čudna stvar, te velike otroške oči tako resno gledajo v svet in tako ostro motrijo okolico!

No, ona je nekaj časa živel tako, da so jo razne klepetave gospe že izbrisale iz vojega reportoirja, kar se jej je spet oglasila ona želja po vživanju in življenu, kateri je zastonj iskala zadostila ob strani svojega starikavega in strogega soproga.

In začele so se razne ljubimske spletka-
rje mej njo in raznimi mladimi uradniki in
častniki. Zdaj je bil ta, zdaj oni na krmilu,

zdaj je ta, zdaj drugi vžival njeni milosti in ljubezen.

O, in njej je ugajalo to skrivno ljubko-
vanje!

Njej je bila prava slast, ko je goljufala svojega moža z onimi mrzlimi ostrimi očmi. Ah, kako je bilo prijetno odgovarjati mu pri kosilu na njegova vprašanja: kako je sprovela določne, da je bila pri tej ali onej prijateljici, mej tem ko so jej še žarela lica od poljubov druzega.

Zakaj bi si ne krajšala časa po svoje?

Hm, koliko jih je, ki so ravno take in še slabje —, da, še slabje! Če jo kdo poljubi, kaj pa je potem! in do drugačia še ni prišlo doslej, seveda: saj je vsačega tako hitro odslovila!

Hm, kaj pa je, če jej ugajajo drugi in ona njim?

In ta Oto! Res lep, eleganten mož! In kako zna govoriti, res ni bil zastonj dve leti v Parizu.

In mislila je nanj mej tem, ko jej je hčerka pripovedovala o igračah in o vrtu, o šoli in tovariščah in hitro jej je minulo poludne.

Bedni Istri v pomoč!

V seji zbornice poslancev dne 4. junija 1901 je posl. Spinčič predložil nastopno resolucijo:

Da bo konec bednemu stanju, v katerem se nahaja prebivalstvo Istre, zlasti v kraju, ki so ali izključno ali po velikem delu obljuden od Hrvatov in Slovencev, se predlaga:

Visoka zbornica izvoli skleniti:

C. k. vlada se pozivlja:

1. da takoj zapriče: s cestnimi gradnjami in popravami po zahtevi različnih v državnem zboru stavljениh in tudi vsprejetih resolucij in po zahtevi peticij različnih interesentov;

2. z gradnjo železniške proge med postajo državne železnice Herpelje-Kozina in vzdolno obaljo polutoka istrskega v zmislu resolucije, opetovanjo stavljene v seji dne 14. marca 1901;

3. z uravnavo potkov in vodovja in izsušenjem izvestnih krajev, kakor tudi z oskrbljenjem s pitno vodo po zahtevi resolucije, stavljene in vsprejete v seji 16. aprila 1894, o kateri je bilo govora tudi sicer pozneje, oziroma po zahtevi samostalnega predloga od 13. marca 1900 in neke peticije občine Jelsane;

4. z osnovno kmetijske šole za hrvatsko in slovensko prebivalstvo dežele na mestu, kjer bo primerno;

5. z gradnjami in popravami v pristaniščih po zahtevi različnih v državnem zboru stavljениh in vsprejetih resolucij, samostalnega predloga od 23. novembra 1895, predloga 1303, in po zahtevi nedavno sklenjene peticije občine in zdraviliščne komisije iz Opatije-Volosko;

6. da dovoli sajenje tobaka, vsaj za poskus, najprej na kvarnerskih otokih;

7. da za prebivalstvo po deželi dovoli cenen kredit potom obstoječih posojilnic, oziroma, da povspeši: snovanje novih.

(Ta resolucija je bila zadostno podprtta in odkazana proračunskemu odseku.)

V Trstu, 27. junija 1901.

Zob za zob! V dunajski »Information« smo bili čitali te dni, da bodo hrvatski poslani v deželnem zboru dalmatinskom stavili predlog, po katerem naj odslej ne bo več dovoljeno, staviti italijanske predloge in interpelacije. To naj bi bilo v odgovor na nezameno in drzno interpelacijo Hortisove radi

— Pet! Ravno prav, da se še obleče!
Mirea je šla živo vjenčano napravljalnico.
— Kam pa greš, mama? —
— Venkaj. —
— Ali ne smem iti s teboj? —
— Ne, prepozno je. —
— Prepozno? O saj je še dan? —
— Ne, prepozno je. —
— Pa za te ni prepozno? —
— Jaz sem velika. Sedaj pa pojdi in ne moti me več. Mudri se mi. —

Ti otroci, res hočejo vedeti vse!

Preoblekla se je v sivo cestno toaletno in odhitela po stopnicah. Na hodniku je še naročila hišini:

— Če pride gospod, povejte mu, da sem odšla k modistovki. Sicer pa bom tako kmalu doma. —

Veter je vzdigal prah s ceste in ga posiljal ljudem v obraz. Ona si je potegnila pajčolan čez obraz.

Menda jo sedaj tu v drevoredu vendar nihče ne sreča. Malo čudno je, hoditi tako sama okrog.

(Zvršetek pride.)

vrgorskega procesa v Dalmaciji, ob enem pa tudi dokaz solidarnosti z brati v Istri.

»Naša Sloga« pripominja: »Torej, da vidimo, da li hočejo hrvatski poslanci glede italijanskih predlogov in interpelacij v deželnem zboru dalmatinskem storiti to, kar bi bili morali že davno storiti, da naše Italijane dovedejo k — pameti!«

Mi pa pravimo: ne samo Italijane, ampak tudi še — neko drugo!! Tudi mi smo govorili že mnogokrat, da nikdar ne bi bilo prišlo v deželnem zboru istrskem do tako zdivjanih odnosajev, ako bi bila deželna zborna v Zadru in v — Ljubljani vršila svojo dolžnost in iz grdi dogodkov v Poreču ozir. Kopru in Pulju izvajala najnaravnje konsekvence!! Da so izjavili — ali na način, ki ne bi dopuščal nikakega dvoma — : v Ljubljani nič nemškega, v Zadru nič laškega, dokler bo v Poreču, oziroma Pulju in Kopru vladalo brezpravje, he, to bi videli: kako bi vlada, hočeš nočeš, spremeniла v Istri svoje postopanje! Ali dokler bomo molč držali hrbot, da nam nasprotniki dajejo batine, kjer le morejo, ne da bi mi vračali batine, kjer imamo priliko za to: dotlej seveda bi bili naši nasprotniki pravi tepei, ako bi nam ne dajali batin. In naše batine bi bile nerazmerno bolj opravičene, nego so njihove. Če je nedopustno, da bi se kje manjšini godila krivica — kakor Nemcem na Kranjskem in Italijanom v Dalmaciji —, kolika je še le krivica, če jo manjšina prizadevijo večini, kakor se godi v Istri!

Torej le zob za zob — pa bo kmalu bolje! Pred pa ne!

IV. Vsesokolski shod v Pragi.

Po »Hrvatski« posamezamo nekoliko važnejših točk o pripravah za vsesokolski shod v Pragi. Že v včerajšnji številki smo povedali, da pride v Prago nad 10.000 sokolov od vseh strani. Sokolov jahačev bo 90, sokolskih glasb 15 s 492 svirači. Sokolie se je prijavilo 856, sokolice pa 1674. Od tujcev bodo telovadili Poljaki v 6 oddelkih, Francozi v 3, Hrvati, Sloveni, Srbi, Bulgari in Italijani v jednem oddelku. Francozi pridejo v velikem številu. Tudi črnogorska vlada odpošlje 3 službene zastopnike. Čehi pridejo iz Budimpešte, Berolina, Lipskega, Dražljan, Hamburga, Monakova, Nüremberga, Pariza in Petrograda, kjer se povsod nahajajo sokolska društva.

Za vse te tujce so urejeni posebni narodni odbori, katerih naloga je, da vodijo tujce in jim gredo na roko. Tudi mnogo žurnalistov je prijavilo svoj prijedel, osobito iz Francije in Rusije. Stroški za svečanosti bodo znašali kakih 100.000 kron. Ob tej priliki se izdajo: posebna spominska knjiga, razne brošure, razglednice, fotografije itd. »Slovenski klub« priredi dne 29. t. m. ob 8. in pol uri velik banket v »Domačnosti«. Razven tega banketa bo seveda tudi mnogo drugih oficijelnih banketov in sestankov. Lep bo posebno skupni sokolski izlet zadnji dan v Karlov Tyn blizu Prage. Ta glasoviti in krasni zgodovinski grad Karola IV., v divje-romantičnem gozdu, bo izletnike živo spominal na slavno češko zgodovino, na sijaj prošlosti naroda češkega.

Med raznimi telovadnimi novostmi bo tudi neka nova vrsta vežbe s kopji, katero bodo proizvajali poljski sokoli. V obče bo ta svečanost, v kolikor je možno sklepati po ogromnih pripravah, nekaj izrednega, velikanskega, kakoršne zmoro — med avstrijskimi Slovani — jedino le Čehi. Narod češki se hoče pokazati vnovič v vsej veličini svoji in drugi Slovani bodo mogli seznaniti se s češkim rodoljubjem, navdušenjem in jekleao eneržijo češko. Bog daj, da bi vsi ostali Slovani zanesli iz Prage med svoje brate zopet novo navdušenje za narodne ideje!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 27. junija 1901.

Deželni zbori. Istrski. Temu deželnemu zboru posvečuje včeraj došla nam »Hrvatska« dolg uvođen članek. Zagrebški list meni, da bi bila to gola komedija, ako bi italijanski poslanci po takem protestu v prvi seji prišli v drugo sejo. Ali »Hrvatska« ne smatra za nemogoče tudi tako komedijo, ker je vsa eksistence vse italijanske stranke, vse njen delovanje — gola komedija! Isto tako je le komedija protest sam, ker je bil deželni zbor sklican v Koper. Saj se je to zgodilo že v tretji!! — O izjavi hrvatskih in slovenskih poslancev pravi »Hrvatska«, da si ne more misliti političkega spisa, ki bi govoril izraziteje in »dostojanstveneje! Tu je povsem veljavno razjašnjeno, zakaj lani niso došli in zakaj so letos došli!! Tudi zagrebški list je tega menenja, da je bil vlad, da deželnega zbora letos ni sklicala v Poreč, ta specjalni razlog, ker se je bala, da večina porabi štiridesetletnico za — demonstracijo. Nohen drugi deželnih zborov ni mislil na to, da bi slovesno obhajal 40-letnico obstanka. Jedini istrski je delal izjemo. In ako bi bil deželni zbor sklican v isto mesto, kakor pred 40 leti, bi bilo gotovo prišlo do manifestacije, nengodne za vlado. To je hotela vlada preprečiti, zato je sklicala deželni zbor v Koper, ne pa iz naklonjenosti do Slovanov! Treba le poznati značaj prvega deželnega zobra. Pred 40 leti niso hoteli voliti poslancev v državni zbor, da tako protestujejo proti pripadnosti Istra in Avstriji. To reminiscencijo bi bili gotovo — na kateri-koli način — oživili in proslavili.

»Hrvatska« ostaja povsem hladna v očigled temu postopanju vlade. Ako z jedne strani preprečuje irredentističke demonstracije in daje italijanskim politikom priliko, da se kažejo v luči mučeništva, pa jih na drugo stran podpira z vso politiko svojo. Deželni glavar Campitelli, ki je zaupnik vlade, je postopal dogovorno s protestanti. Tu je bila komedija očita. Delal se je, kakor da nič ne ve, kaj čita poslanec Bubba v imenu večine, v resnici pa je vedel vse. »Hrvatska« je tega menenja, da sklicanje deželnega zobra v Koper, protest Italijanov, izjava naših poslancev zapuste isto vreme, katero so našli. Nič se ne spremeni, ker se na Dunaju še niso spremovali. Spomenujo pa se, ker se morajo. Ali kedaj? Ako bi bila kaka slovenska večina storila takov protest, vlada ne bi bila ostala tako ravnodušna in prekrižanih rok. Tudi v Istri ne ostane prekrižanih rok, ali njen delovanje bo drugačno, nego bi bilo proti kaki naši večini. Tu sodi zagrebški list, kako pesimistično; uverjen je, da o prihodnjih deželnozbornih volitvah bo ves vladni aparat delal na to, da se italijanska večina ojača. Taki vlad je zastonj dajati svete. Za današnji sistem in faktorje, ki ga vzdržujejo, treba še drugačnih lekej! In te jim ne izostanejo. Za to so Italijani vedno pripravljeni.

Mi nočemo ugibati tu, da li je ta pesimizem zagrebškega lista opravičen. Dosedanje skušnje govore seveda zanj. Da vidimo, kako bodo govorili bližnji dogodki! — Danes ima ta deželni zbor svojo drugo sejo, a v tem hipu smo še popolnoma v nejasnem, da li Italijani pridejo ali ne?! Simptomatičen je v tem pogledu molk italijanskih listov. Morda imajo oni prav, ki trdijo, da sti med italijanskimi poslanci dve strugi. Govori se celo, da del italijanskih poslancev je že pridobila vladar za vstop v deželni zbor. Ako bi bili radovedni — in taka radovednost na naši strani bi bila krvavo opravičena — bi vpraševali hitro: z a k a k o e e n o ? ! No, odloženo še ni opuščeno, in zato zaključimo in čakajmo na poročila iz Kopra!

O nagovora župana praškega povodom prihoda cesarjevega se je baron Rieger nastopno izjavil v pogovoru s sotrudnikom moskovskih »Vjedomosti«: Nemeji vidi v gorovu dra. Srbu izzivanje na njihov naslov. To pa je velika nepravica. Treba poznati zgodovino, kako so nemške fraze v Srbovem gorovu nastale. Očitno v sporazumljenu z vladom so Mladočehi zahtevali, naj se one nemške fraze vpletajo v gorov. Kakor Staročeh pa je dr. Srb zahteval garancije za to, da ga ne bodo isti Mladočehi pozneje dolžili izdajstva na narodni stvari, ker bi se nemški pozdrav na cesarja v Pragi splošno smatral kakor veliko koncesijo Nemejem. Te garancije so bile dane in še le potem se je odločil dr. Srb, da bo govoril tudi nemški.

Kakor župan glavnega mesta Češke pa je dr. Srb moral v svojem nagovoru pozdraviti cesarja v imenu vsega nemškega prebivalstva dežele, ne pa samo v imenu onega iz Prage, kjer so Nemeji v neznatni manjšini. To dejstvo je hotel dr. Srb tudi povdariti.

Glas o atentatu na našega cesarja. Po »Piesolu« posnemamo, da se je na Dunaju včeraj razširila govorica, da je bil v Brucku na Litvi izvršen atentat na našega cesarja, ko je inspeiral tamkajšnje vojaške čete. Vsled informacij iz kompetentnega vira pa da izhaja, da je ta govorica neosnovana in se je sinoč cesar že povrnil na Dunaj. Fakt pa da je, da sta bila v Brucku na Litvi aretirana včeraj dva sumljiva človeka. Pred kakimi 6 dnevi je županstvo v Brucku prejelo anonimno dopisnico, ki je naznajala, da nameruje nekdo umoriti najvišo osebo v Avstriji. Stvar so nemudoma naznali kompetentnim oblastim, katere so takoj zaukazale najstrožje varnostne odredbe. Vsled tega so izgnali več tamkaj bivajočih laških delavcev (aha! Op. stavč.). Jednega izmed teh so obdržali v zaporu, ker se ni znal izkazati in je imel v svojem potnem listu nekaj popravljenega. Aretirani Italijan ni hotel dati nikakih pojasnil. Pozneje da so aretirali še nekega družega sumljivega človeka, kateri je izpravševal vojake, koliko časa ostane še cesar tamkaj, kje se bo nahajal, kedaj bo inspeiral tu, kedaj tam, in o drugih podrobnostih. Iste dne da so aretirali še nekega tretjega človeka, pri katerem so našli anarhistične spise.

Ustaja v Koreji. Novoje Vremja poročajo iz Vladivostoka, da je v Koreji počil ustanek, v katerem je bilo ubitih mnogo misijonarjev. Korejske čete so doobile nalog, da vzpostavijo zopet mir.

Vojna v južni Afriki. Če je Anglia omadeževala svoje ime že s tem, da je iz zgodlj najumazanejih nagonov, iz nagonov odurne požrešnosti, ne poznajoče ni humanitete, ni pravnega čuta, iz kratka: nikakih etičnih zakonov — če se je torej Anglia omadeževala že s tem, da je izvala vojno v južni Afriki: pa je z načinom, kakor je dosedaj vodila to vojno, načinom, ki je brutalen do skrajnosti in ki pomenja gaženje vsakega človeškega čuta in povsodi veljavnega mednarodnega ljudskega prava, svoje ime obložila s sramoto za vse čase.

Celov Angliji se množe ljudje, ki so začeli sramovati te angleške sramote in katerim vest in pravievoljubje ne dopuščajo drugače, nego da pred vsem svetom priznajo in obsojajo način vojevanja Augležev, zlasti pa postopanje njihovo z onimi ujetniki, ki ne spadajo med kombatante in katerim je torej tudi sovražnik dolžan vso obzirnost in usmiljenje: z češkimi in otroci.

Med drugimi takimi Angleži se je oglašila tudi neka dama — miss Houbson —, ki se je na lieu mesta sama prepričala o stvaru. Ta dama potrja v svojem poročilu, da so cele vasi in okraji popolnoma uničeni, pravcata puščava, a prebivalstvo — kolikor ga je še — je stlačeno v taboriščih na kupe kakor živina. Hrana je nezadostna in slaba. Najbolj trpe otroci: v sledi nezadostne in siabe hrane ter neznosne vročine. Življenje in bivanje v šotorih je naravnost peklenko. Žgoče solnce peče skozi jedino odprtino platna in muh je toliko, da kar zročeloveka. Ni stola, ni mize, ničesar, kar bi delalo bivanje v teh šotorih vsaj kolikor toliko znosljivo. Po noči udira dež skozi platno, da se kar mlake delajo. Žene in otroci so premočeni popolnoma. Obupajoče matere morajo gledati, kako jim deca mrje brez vsake pomoči. Miss Houbson piše: »Ali ni da moramo občudovati te junaške matere, ki nikoli ni z jedno samo besedo — tako sta mi zatrdila doktor in častnik straževega vojaštva — ne kažejo, kakor da bi želele, da jim možje in bratje opusti boj in odpor proti Angležem in da kapitulirajo?! One pravijo, da ta boj za slobodo se mora izvojevati do dobrega ali neugodnega zaključka; bolj patriotičnih žen, ki s staroveškim samozatajevanjem prenašajo vse, kar je ta grozna vojna prinesla nad-nje, pač ni bilo nikoli. Kako je z obleko žen in dekle, si je lahko predstavljati — nedostaje jim jednostavno najpotrebnejšega, kajti ono malo rešenih in seboj prinešenih stvari se je pogubilo že davno. Kakog grozno krije, da je Anglija navalila naše in kako naj zopet poravnamo to krije?!

Tako pišejo celo pravčenji Angleži sami. Žal le, da so ti še v malo manjšini. Kako naj sudi še le ostali svet o bestijaliteti jed-

nega Chamberleina in o hinavstvu vseh predstaviteljev angleškega imperijalizma, ki ne nehajo zatrjati, da je Anglija začela to vojno iz zgodlj vzrokov humanitete in kulture ter da zahteva ideja človečanstva, da Anglija izvojuje ta boj in vrže ob tla obe južnoafriški republike?! Tako drzno in tako brezbramno se pač še ni nikoli zločin kazal v luči čednosti in se ni onečašala ideja človečanstva!

Tržaške vesti.

Slava narodnemu ženstvu! Da-si nasloči od ustanovnega občnega zobra društva »Narodni dom v Trstu« le še nekaj dni, imamo, kakor je razvidno na drugem mestu, še le 19. dežnikov! Društvenikov pa se je prijavilo dosedaj tako piše stevilo, da nas je sram povedati. Edina razveseljiva okostnost v dosedanjem našem društvenem gibanju je — naše vrlo narodno žensko, ki ima dosedaj med društveniki »Narodnega doma« večino.

Kakor videti, se pri našem »Narodnem domu« uresničuje stari slovenski pregovor, da žena drži tri vogledi hiše! Slišimo pa tudi, da rodoljubne gospe tržaške snujejo agitacijski odbor, ki bo pridobil ude in udružje »Narodnemu domu«. Tudi v odboru »Zavoda Sv. Nikolaja« se baje pripravljajo važni koraki našemu društvu v prilog. Po pravici kličemo torej: »Slava slovenskemu ženstvu!«

Novi deležniki društva »Narodni dom v Trstu«.

Od 25. t. m. do danes so pristopili naslednji deležniki vsaki z enim deležem po 200 K:

13. g. Josip Sirk, trgovec, ul. Valdričev Št. 3;

14. g. Ivan Krže, trgovec na trgu Sv. Ivana;

15. g. Martin Krže, trgovec na trgu Sv. Ivana Št. 1;

16. g. Ernest Pegau, trgovec, ul. Sv. Frančiška Št. 6;

17. slavno »Delavskokonsumno društvo« pri Sv. Jakobu;

18. slavni veselični odsek »Tržaškega podpornega in bralnega društva«, ki se odpoveduje poleg tega obrestim za eno leto.

19. g. Fran Vidmar, c. kr. poštni kontrolor, Trst.

Slava! Živeli nasledniki!

Spomini na obisk društva »Pravnik« v zgornjo okolico tržaške.

Nedelja, dne 23. 6. 1901. — osmina po posetu.

Je stara že pravica
In sveta je resnica.
Da tisti narod kaj velja,
Ki učenjakov dost'ima.

Da ni štel revni naš narod — do danes v prah teptan — velikega števila učenih ljudi, krvida na tem ni na njega strani — temu krije tuji meč: sovraščvo, zavist in pohlep; da se je pa začel narod zanimati za učenost in izomiko — prav: izvir blagostanja vsacega naroda; — da se je začel brigati za srčo svojo z vso silo združiv in čilih moči svojih; da šteje v osrčju svojem cele brigade vojakov, ki se bojujejo zanj z umu svitlim mečem, — to je pa zasluga njegova, oziroma njega sinov, ki donašajo kamenček do kamenčka za ono veliko palačo, v kateri morajo kedaj stolovati narodna izomika, blagostanje in prosvetu.

Kamenček do kamenčka ste nosili, nosite in boste še nosili tudi vi, če. udje sl. društva »Pravnik«, — nosili sre svojimi dobrimi nasveti, požrtvovalnostjo in s paragrafi, katere imate v svoji oblasti. — Marsikatero važno podjetje bi se izjalovilo, mnogokatera dobra ideja bi zaspala, ako bi narod ne imel na strani onih, ki so veliki znanci in prijatelji z gospodi paragrafi. Zato jim bo narod večno hvaležen, če pravnikdar ne izmodruje natanjko, po katerih »paragrafi« mu je zasijala »zlatna zvezda srečnih dnev!«

Pargraf, da! Vi če. gg. pravnik pozname pač dobro »paragraf« in imate o njem svoje stalno prepričanje in menjenje; meni bi torej ne trebalo govoriti o njem in Vam ga še le predstavljati. Ker pa ima »vsaka glava svojo pamet«, vsaka pamet svoje različne misli in pojme o raznih stvareh in rečeh, — in ker je dobro, če se sliši »glas zvonča iz dveh far«, — oglejmo si nekoliko to, za nas lajike čudno stvar — parograf.

Da-si jako star, je parograf še vedno čil, svež in mlad v svojih močeh; majhen je in

vendar zelj velik in imeniten: cesarji, kralji in drugi mogočneži se mu morajo klanjati in pokoriti. Kedor bi se zoperstavljal temu, okušati mu je moč železnega paragrafa: ene posilja »počivat«, reče »študirat« v začasno luknjo, tapecirano s »postom« ali brez njega; — drugi pridejo v temo do smrti ali v »večno luknjo«; — tretji si »ogledajo« prisiljeno delavnico; paragrafi »krajšajo« ali »nižajo« človeku za celo glavo, mu »podijo« svinčenko v srčno stran, ali ga »povzdignejo« med zemljo in nebo ter mu natezajo jezik do začraelosti, da mu kar sapo »zapre«. Manjše moči paragrafov so: petak, desetak in še več; preklic žaljivih izrazov in sprechod po — »izgonu« v družbi zvestih varuhov. — Paragraf je neznatne postave, sključen možiček — saj mu pravi naše priprosto ljudstvo »sepasta črka« ali »kljukasta umara« — a ravno vsled tega vam je tako »zvit«, da je prišla njegova »zvitost« celo v pregovor: »Ta je zvit kakor parograf« — pravimo prekanjencu.

Zraven tega je paragraf zelj elastičen, agilen ali gibčen: pravijo namreč, da se da »zavijati« in potem zopet »natezati«. Kakor starec, kakor smo ga imenovali prej, ima paragraf mnogo sorodnikov ženskega in moškega spola, kakor: steno-grafa, bijo-grafa, hektografa, fono-grafa, tele-grafa itd.

Poleg že »pašteth kazni, razpolagal je nekdaj paragraf tudi z gotovo množino batin ali palic. Naštevali so jih 25, 50, 100 in še več. Simbol te navade ohranil se je pri nasle v domači odgoji, kjer sta oče in mati absolutna gospodarja nad »hišnimi paragrafi«.

Predno završim, omenim naj še paragrafa, ki je tako »zvit«, da se »ovije« okoli roke moškega in ženske, in ta paragraf, je »štola«. — Med vsemi paragrafi pravijo, da je ta najusodenjši ker njega »zvit« vezanje »drži« do — smrti; a najbolj znamenit pa je on po svojem dvojnem, kako različen učinku: začetkom je sladek prav tako kakor »med«; — a

„Dolgot našega medu je kratka“. Ker se pozneje »med« spreminja v greko »rabarbaro« in — rabarbare greenkost je jako »dolga«. Blagor mu, ki si je po srčem in cerkvenem »paragrafu« izbral dolg »med« in kratko »rabarbaro«.

Castita gospoda »Pravnik!« Vem, da znaste Vi vse drugače obdelavati paragrafe — dokazov ima hvaležni narod slovenski že veliko število v podobi hranilnic, posojilnic, zav. društev, narodnih domov, ki so vsi nastali (s) pomočjo velikega Vašega znanja s — paragrafi; vem tudi, da niste bili sprejeti na okoličniških teh prav po »paragrafi«; pomislite pa in uvažujte blagohotno, da so Vas vsprejela bratska srca hvaležnega naroda, »kateremu Vi služite z »uma svitlim mečem« in »baterijo ljubezni polnimi srečem«. To je narod slovenski ob »sinje Adrike bregovih« že davno spoznal in Vam dne 16. t. m. tudi dal potrdila v to; saj ste si v malo trenotkih popolnoma osvojili njegovo — srečo!

V sladkem spominu na prijetne, vesele urice, ki jih je narod ob »bučevem morji Adrijanskem« preživel v č. Vaši družbi, odmeva mu še sedaj iz kipečih srce — in odmevalo mu bo:

„Društvo »Pravnik« Bog daj rasti.
Rasti daj in nikdar pasti!
To bo njega udom v slast.
Narodu v procvit in čast!“

A. — Ref.
Rojanska bratovščina sv. Cirila in Metodija je imela dne 16. t. m. sejo, katere se je, poleg odbornikov, udeležilo tudi veliko število udov. Predsednik je poročal o korakih, ki jih je storil do sedaj in o vspehih oziroma nevspehih. Ker je tudi iz Rojana neka deputacija, sestoječa iz samih mož, ki so v italijanskem taboru in v službi magistrata, šla k škofu protestirat zoper zastavo bratovščine sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu, je odbor sklenil odločen protest proti temu, da se omenjeni mo

A že danes lahko rečemo, da bo shod jake — zanimiv.

Revizija posojilnic. Dne 10. junija t. l. je poslanska zbornica sprejela zakonski načet o obligatorični reviziji posojilnic in drugih gospodarskih zadrug. Ta zakonski načrt kateri odgovarja sedanjim razmeram in potrebam in kateri utegne v jeseni biti vpisprejet tudi od gospoške zbornice, prinaša strokovni list: »Slovenska zadruga« (7. štev.), katerega izdaja »Centralna posojilnica slovenska v Krškem«.

Na vsesokolsko slavnost v Pragi odslava je v imenu »Tržaškega Sokola« deputacija, sestavljeni iz bratov dra. Ferda Černeta, Matja Berganta in Vladimira Pertota.

Ne dajte se varati! Kakor doznamo, je več našincev, prejemši v roko vrnjene jim prošnje za podeljenje domovinske pravice in na nagovaranja magistratnih slug, dalo napraviti nove — laške prošnje! Dočinkni imajo s tem brezpotrebne troške; morali bodo z opet čakati pol leta na rešitev in delajo ob enem škodo naši narodni stvari!

Vsekakdo, ki je vdobil zavrnjeno prošnjo, naj jo, kakor že rečeno, prinese v urad političnega društva »Edinost«, katero poskrbi, da se gospoda na magistratu nauče našega jezika in to v najkrajšem času!

Vrnjene prošnje se takoj odpošlijo državnemu oblasti, katera je tu za to, da brani avstrijske zakone in prebivalstvo.

Pohvale vredno! Redek slučaj, ali vendar je, in zato ga moramo pohvaliti! Kakor je bilo sporočeno tudi v tem listu, je te dni neki 62-letni Romano zakljal na ulici svojo 60-letno soprog!

To je kolikor-toliko izreden slučaj, obenito, ako pomislimo, da je iz ljubosumnosti, umoril ženo — 60 let!!

Mi smo bili vedno proti umazani židovski spekulaciji s sličnimi nesrečami, a to pot je z nami tudi list — »Indipendent«!!

Po izvršenem gori omenjenem umoru sta se tukajšnja umazanec (»Piccolo« in »Gazzettino«) kar podajala, kdo napiše več neumestnih in celo nesramnih podatkov, samo da sta napravila »kseft«! Včerajšnji »Indipendent« ju prav fino obdeluje radi take nesramne pisave, radi tacega grdega izkorisčanja zlih ljudskih instinktov v umazane spekulacijske svrhe! Na tem polju pritrjamo »Indipendentom« radi tudi mi in iz polnega prepričanja. Čas bi bil, da se neha tako nesramno zlorabljanje sličnih nesreč in ob enem zastrupljanje javne — morale.

Lekeja v »Indipendentu« na adreso »Piccolo« in »Gazzettina« pa bodi ob enem v pouk tudi tistim našim ljudem, ki ne žele od »Edinosti« drugega, nego da postane slovenski »Piccolo«: skladisce vseh škandalov! Iz »Indipendentu« so izvedeli sedaj — če že nočeo verjeti nam —, da »Piccolo« ubija morilo ljudstva, a kaj je na rod brez moraže? Kdor ubija to, ubija narod, ker mu ruši neizogibni temelj. Največi narodi in nujmogočne države, kakor n. pr. rimska, so začele propadati in so se pogubile slednji le zato, ker je iz njih izginila moralja! Tako nas uči zgodovina, tsko nam pravi naše globoko prepričanje. Nikdo naj torej ne zahteva od nas, da bi zametali nauke največje učiteljice in — lastno prepričanje!

Razprava Mauroner Stngle. Na včerajšnjem nadaljevanju razprave so govorili zastopnik Eme Mauroner-Giberti, dr. Gregorin, zastopnik Leopolda Mauronera, dr. Reiser, in zastopnik Terezije Stngle, dr. Daurant. Razsodba se dostavi strankam pismenim potom tekom 8. dñij. Govora dra. Gregorina prihobimo jutri.

Izpred naših sodišč. Pred tukajšnjim porotnim sodiščem je stal včeraj zidar Anton Mlakar, obtožen radi ponarejanja denarja in radi žuganja z umorom. Razpravi je predsedoval svet. Petronio, sodnika sta bila svet. Mosche in Rismundo. Branitelj je bil Mestron. Ker so porotniki spoznali Mlakarja krivim ponarejanju denarja in žuganja proti Ivanu Stenoviču — izključivši pa žuganje z umorstvom, — obsodil je sodni dvor Mlakarja na 18 mesečno strogo ječo, poostreno z jednim postom vsaka dva meseca.

V rokavieah z rokavicami. Včeraj popoludne so nekega elegantno oblečenega gospodka v rokavieah, vozečega se na biciklu iz slobodne luke, finančni stražniki ob izhodu ustavili in je moral izstrem slediti v finančni urad. Prišedši v urad je vzel izpod suknje naglo neki omot in ga vrgel v koš. Finančni stražnik je opazil to, pobral omot in dobil v tem 11 parov rokavieah (jednega je gospodek

imel na rokah). Gospodeka v rokavieah so spravili v zapor, dokler ne bo na jasnom kako in kaj je z onimi rokavicami.

Znorelli ženski. Včeraj zjutraj so cerkovniki in jeden stražarjev v cerkvi sv. Jurijevi znorelo 58-letno Marijo M. iz ulice Piccola Fornace in so jo v kočiji sproveli v norišnico.

Nekoliko prej pa je bil Treves poklican v neko hišo v ulici Madonnina, kjer je znorela 66-letna Ivana V. Nesrečnico so spravili v norišnico.

Poskušen samomor. Sinoči se je obesil v svojem stanovanju 68 letni Henrik J. iz ulice San Marco. Na srečo je visečega očeta opazila njegova najmlajša hči 15-letna Ema. Deklica je upila na pomoč vsled česar so kmalu prihiteli na pomoč bližnjiki. Delavec Fran Benčič je prerezal pas, na katerem je visel J. in položil moža v postelj. Pozneje tja došlemu zdravniku se je posrečilo možu rešiti življene.

Nesreča na parniku. S parnika »Imperator«, zasidranega v slobodni luki, padel je na obrežje na istem parniku ukreani mornar Simon Radin in se močno pobil. Prenesli so ga v bolnišnico.

Nesreča v ladjedelnici S. Marco. Predvčerajšnjim je delavec Kristof Bolčič v ladjedelnici S. Marco padel tako nesrečno, da je ob 4. uri popoludne istega dne, kljubu prizadevanjam dveh zdravnikov, izdihnih svojo dušo na svojem stanovanju na Pončani stev. 21.

Dražbe premičnin. V petek, dne 28. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za eivilne stvari vršile sledče dražbe premičnin: na Korzu št. 2, rokavice; v ulici Fontanone št. 12, stroji, električni zvončki, krožni tok, zavirači; v ulici Chiozza št. 20, opeka; v ulici Alessandro Volta št. pol. 1837, mizarška oprema, kolesa in zavirači; v ulici Piecolonini št. 1, hišna oprava in mizarška oprema; na trgu S. Giovanni št. 6, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: topomer ob 7. uri zjutraj 22.8., ob 2. uri popoludne 29.4 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 766.0 — Danes plima ob 7.37 predp. in ob 6.46 pop.; oseka ob 1.— predpoludne in ob 0.54 popoludne.

Konekt škedenjskega orkestra, češki vspored smo priobčili že v soboto, bo v nedeljo, dne 30. t. m. Pričetek ob 7. uri popoludne. Vstopina 60 st. Tržaški udeleženci se lahko tja in nazaj peljejo z električnim tramwayem. Zadnji odhod iz Škedenja v Trst je ob 10. uri in tričetrt zvečer. Zanimanje za ta konekt je zelo živo.

Vodstvo slov. deške šole »Družbe sv. Cirila in Metoda« vabi na šolsko veselico, ki jo priredi v soboto, dne 29. junija na šolskem vrtu pri sv. Jakobu (ulica Giuliani št. 28), na koristi »Družbi sv. Cirila in Metoda«. — Vspored: 1. Pozdrav. 2. D. Jenko: »Naprek«, slov. himna, poje triglasni deški zbor. 3. A. Slomšek: »Dva potepena učence«, deklamuje R. Karg. 4. A. Foerster: »Planinska«, koračenja, triglasni deški zbor. 5. J. Virk: »Vrli Slovenec«, deklamuje M. Male. 6. G. Ipavec: »Slovenec sem«, štiriglasni deški zbor. 7. »Robinzon«, igra. 8. *: »Hej Slovenec«, triglasni deški zbor. 9. Zahvala, govor Princ Jos. 10. G. Ipavec: »Mrak«, štiriglasni deški zbor. 11. Slobodna zabava. — Začetek veselice točno ob 6. uri popoludne. — Vstopina na veselico 20 nč.; otroci plačajo polovico.

Z ozirom na blagohotni namen veselice se preplačila hvaležno sprejemajo.

Na mnogobrojno vdeležbo najljudnejše vabi šolsko vodstvo.

V slučaju neugodnega vremena vršila se bo veselica naslednji dan.

O tej veselici nam pišejo: Vspored je, dasi pri prost, vendar tako zanimiv. Petje, deklamacije, igra, nudili bodo slavnemu občinstvu dokaj zabave. Veselica se priredi na korist šolski družbi sv. Cirila in Metoda. Kdor ima priliko spoznavati tržaške šolske razmere, zna ceniti kolikega pomena je za Trst »Družba sv. Cirila in Metoda«. V tako žalostnem položaju so slov. tržaški otroci. Italijani jih love v svoje šole, da bi jih poitaljanili. Te sirote rešuje dična družba s tem, da jih zbera v svoj zavod pri sv. Jakobu in jih vzgaja v krščanskem in slovenskem duhu. Koliko tane vzdrževanje zavoda, si lahko misli vsakdo. Pokažimo dne 29. t. m. a svojo udeležbo na šolski veselici, da smo iz sre

hvaležni slavnemu družbi, ki ob obalah Jadranškega morja, v obrambo slovenske narodnosti, vzdržuje trdnjavjo za slovensko mladino. Podprimo jo z obilnimi darovi, da je bo mogoče tudi v bodoče vzdrževati potrebne šolske zavode, v katerih se vzgojujejo naši otroci — bodoči narodni boritelji naši!

Slavnost pevskega društva »Kola« dne 21. julija se udeleži skupno 22 društva, ali korporativno ali po deputaciji; in sicer:

»Pevsko in glasbeno društvo« iz Gorice, pevsko društvo »Zarja« iz Rojana (z zastavo), pevsko društvo »Adrija« iz Barkovlj (z zastavo), pevsko društvo »Lipa« iz Bazovice, pevsko društvo »Slava« pri sv. M. Magdaleni Spodnji, pevsko društvo »Hajdrih« s Prosek (z zastavo), »Slovensko pevsko društvo« v Trstu, pevski odsek »Bratovščine sv. Cirila in Metoda« pri sv. Jakobu, pevsko društvo »Slavec« iz Riemanj, pevsko društvo »Velesila« v Škedenju, ljubljansko kolesarsko društvo »Ilirija« iz Ljubljane, »Trž. podporno in bračno društvo« v Trstu, Slovenska Čitalnica v Trstu, narodna Čitalnica iz Brezovice (z zastavo), bračno društvo »Kras« iz Skopega, »Zveza Tržaške slovenske mladine« v Trstu, »Slovenska Čitalnica« iz Škedenja, pevsko društvo »Slovan« iz Padrič in pevsko in društvo »Danice« s Kontovelja.

Vesti iz ostale Primorske.

X V edno v lepši luči se kažejo prosluli laški socijalisti v Pulju. Se taj so kar naenkrat nejevoljni na iste prijatelje svoje iz italijanske burzoazije, s katerimi so ravno nedavno temu sklenili najdebelje prijateljstvo, tako, da so kar vsplamteli za — italijansko vsečilišče! Nevolji svoji dajejo duška tudi v svojem glasilu. Jeden vzrokov tej nevolji je vsakako tako — plemenit. Med drugimi pritožbami je namreč tudi ta, da jih Italijani niso plačali za to, da so agitirali po vseh! Rečeno je doslovno: »chi (del partito nazionale-liberale). Op. ured.) si è mai sognato di dire neppure un grazie per l'aspra, diurna lotta che noi sostenemmo, durante le elezioni, nella campagna?«

Kaj pravite, čitatelji? Sedaj jih poznamo od nove strani, te — socijaliste. Sedaj vemo, da so po vseh agitirali za italijansko stranko, in vemo, da se jeze, ker niso dobili plačila za to! Sedaj bodo morda nekoliko drugače sodili o nas tisti mlađi slovenski posebne vrste idejalisti, ki so nam do sedaj toliko zamerjali, ker o »socijalizmu« na Primorskem sodimo tako, kakor — zasluži in urejamo tudi svoje postopanje temu primerno.

Vesti iz Kranjske.

* Pogreb pokojnega e. k. notarja Ivana Gogole je najlepše pokazal, koliko spoštovanja je užival pokojnik v vseh krogih brez razlike političnega mišljenja. Iz ljubljanskih listov posnemamo, da je bila udeležba velika. Med žalovalci so bili odličniki iz obeh strank. Zastopane so bile vse državne in avtonome oblasti. Tolažljivo je to, ako narod časti spomin svojih zaslužnih mož.

* Češka koča pod Grintovecem bo v dneh 29. in 30. junija otvorjena in preskrbljena.

* Mlad pokrovitelj družbe sv. Cirila in Metoda. Dijak 1. gimnazijalnega razreda, Stanko Stor, je pristopil družbi sv. Cirila in Metoda kakor pokrovitelj. Večkratnemu pokrovitelju — očetu se je pridružil še pokrovitelj — sin! Čast in hvala !!

Vesti iz Štajerske.

— Gradec in Maribor. Ljudsko štetje v Gradeu »izkazuje« 121.622 Nemcev, samo 1430 Slovencev 215 Lahov, 212 Čehov 58 Madžarov in malo število drugih narodnosti. »Občevalni jezik« je v Gradeu umoril desetisočje Slovencev! Manj zadovoljni so Nemci z ljudskim štetjem v Mariboru. Ondi se je število Slovencev od zadnjega ljudskega štetja skoraj podvojilo. Nemci so začeli 19.293, Slovencev 4092, 47 Lahov in 26 Čehov. Ako bi bilo ljudsko štetje tako, kakoršč bi moral biti, bi Nemci bili še nezadovoljniji. Število Slovencev v Mariboru bi se početvirolo. Po »Slovencu«.

— Za kaj se navdušujejo, in za kaj se ne navdušujejo štajerski Nemci? Minole nedelje so slavili v

Mariboru 30-letnico tamošnjega društva gasilev. Ali slavnost je bila veleklaverna. Na komersu je konstatiral jeden vnanjih gasilev, da Mariborčani niso bili niti toliko uljudni, da bi bili pozdravili goste. Na kolodvoru ni bilo žive duše, ki bi bil povabljenim gostom povedal vsaj to, da so izstopili v Mariboru. Na to so se vnanji gasilevi vzdignili in odšli. Vsled teh dogodkov se je baje dobrovoljno društvo gasilev v Mariboru razšlo; za to pa dobre Mariborčani nedobrovoljno, ali dragoslično društvo.

In veste, zakaj so hladno vsprejeli društva, ki imajo vendar eminentno človekoljuben namen? Ker so si hoteli ohraniti ves entuziazem za sv. Petra in Pavla dan, ko pridejo v Maribor — nemški turnarji!! Sedaj veste: za kaj se nemškutarji štajerski navdušujejo, in za kaj se ne navdušujejo !!

Razne vesti.

Koliko je gozdov v Evropi? V vsej Evropi je 303.232 000 prebivalcev, danes pa šteje 2.536.800 prebivalcev. Leta 1797. je plačeval vsaki Parizan poprečno 26 frankov davka na leto, danes pa odpada na vsako glavo povprečno 139 frankov na leto. Tudi dolgori Parizi so silno narastli, od l. 1797. do danes so se pomnožili 446-krat. Pred 100 leti je odpadel na vsako glavo 0.9 frankov dolga, danes pa 43 in pol franka.

Kako Pariz raste? Leta 1797. je imel Pariz samo 600.000 prebivalcev, danes pa je 2.536.800 prebivalcev. Leta 1797. je plačeval vsaki Parizan poprečno 26 frankov davka na leto, danes pa odpada na vsako glavo povprečno 139 frankov na leto. Tudi dolgori Parizi so silno narastli, od l. 1797. do danes so se pomnožili 446-krat. Pred 100 leti je odpadel na vsako glavo 0.9 frankov dolga, danes pa 43 in pol franka.

Velikodusen dar. Predsednik češke cesar Fran Josipove akademije v Pragi, viši stavbeni svetnik Hlavka, je snuočemu se društvu za snovanje dijaških konviktor za slušatelje čeških visokih šol poklonil velikodusen dar 200.000 K.

Brzjavna poročila.

Deželni zbor istrski.

KOPER 27. (P) V današnjo sej prišla manjšina polnoštevilno, večina izostala. Po zneje došli tudi deželni odborniki. Vseh navzočih 14. Zbor nesklepčen.

Odlikovanje ministrov. Imenovanje diplomatskega zastopnika v Meksiku.

DUNAJ 27. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Njegovo Veličanstvo cesar je podelil ministru za nauk dru. vitezu Hartelu in ministru dr. Rezku red železne krone prvega razreda. Nadalje je imenoval grofa Gilberta Hohenwarta-Gerlachsteina, odpustivši ga z dosevanjega mesta generalnega konzula v Tangierju, izrednim odposlanikom ter pooblaščenim ministrom na meksikanski vladi. Obenem je grof Hohenwart odlikovan z velikim križem Fran Josipovega

